

Thesis Title	The Transformation of Gender Roles in Resource Management of A Karen Community in Northern Thailand	
Author	Ms. Naiyana Vichitporn	
M.A.	Sustainable Development	
Examining Committee :	Professor Dr. Yos Santasombat	Chairperson
	Lecturer Shalardchai Ramitanondh	Member
	Assistant Prof. Dr. Jamaree Chiengthong	Member

Abstract

This study attempts to understand the transformation of gender roles in resource management in a Karen community in northern Thailand. The objectives of the study are to understand and explain external conditions that affect the way of life and resource management, as well as the Karen gender role in resource management. And, the transformation of gender roles and women's adjustment to foster sustainable natural resource management. The study is related to each period, according to the mode of production and the managing of the resource in Ban Dok Dang.

Ban Dok Dang is settled with the mode of subsistence production. The objective of agricultural production is to meet subsistence needs and local consumption. The resource management is based on the belief and experiences accumulated as "local knowledge" relating to practical regulations for utilizing and balancing nature, as well as respecting "the guardian spirits" who reside in the watershed. Both the Karen men and women play equally important roles in resource management, both in domestic and public spheres at the community level. While the woman concentrates on upland farming, the man concentrates on constructing terraced field. In other words, upland farming belong to women and terraced areas belongs to men.

As the Thai state increasingly expands its control over natural resources, especially forest, the Karen resource management is changed according to the centralized law and policy. The state declared centralized and restricted forest policies, and also sends government officials to control the forest as well as encourages cash crop production in hill areas. The villagers have to inevitably grow cash crop due to state policy of land control and population pressure within limited land.

Many villagers are forced into cash cropping or commercial production which depends on outside inputs. This production system augmented class and gender differentiation in the community. The more the Karen men are involved in

commercial agriculture, the less the Karen women play a major role in the production. Her status becomes inferior to men. The Karen women work harder both in upland and terraced cultivation. In the rich and middle-class households, the Karen men have more access and control over resources, both at household and community level, than the women. Both men and women of the poor and land-less households become wage laborers in and outside the community after they have finished work in their cultivation fields.

Some of the villagers converted to Christianity and Buddhism. The emergence of new beliefs is a product of articulation between traditional beliefs and new religions. New meanings are constructed to meet the changing needs of modern time. Furthermore, the villagers have begun to educate the younger generation and eventually established an elementary school.

The villagers at Ban Dok Dang, have a local reaction against forest encroachment by the Thai state. The state intends to declare Mae Tho National Park over this and neighboring areas. Because of this policy, as well as former forest management policy, the villagers were forced to establish the "Environment and Nature Conservation Group" to revise their own knowledge and wisdom and express their ideal of "environmentalism" to the public. At the same time, the villagers adapted and articulated the concept and the project of development in responding to the needs of the community.

Even though the women do not have a main role in cash cropping and a decreasing role in natural resource management, the women adjust themselves and try to find ways out of their struggle. They have organized the woman's group and established a women's saving group and cooperative store for helping each other in the financial dimension. Moreover, the women have started to go out with men to struggle for their rights on land in out-side-community public sphere and have joined village committee members to foster sustainable natural resources.

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การปรับเปลี่ยนบทบาทหญิงชายในการจัดการทรัพยากรของ
ชุมชนกระเหรี่ยงในภาคเหนือของประเทศไทย

ชื่อผู้เขียน นางสาวนัยนา วิจิตรพร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาอย่างยั่งยืน

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ศาสตราจารย์ ดร. ยศ สันตสมบัติ	ประธานกรรมการ
อาจารย์ฉลาดชาย รมิตานนท์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จามะรี เชียงทอง	กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาเพื่อทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงบทบาทหญิงชายในการจัดการทรัพยากรของชุมชนกระเหรี่ยงในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ 1) เพื่อศึกษาเงื่อนไขภายนอกที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตและการจัดการทรัพยากร 2) เพื่อศึกษาบทบาทหญิง-ชายในการจัดการทรัพยากรของชาวกระเหรี่ยง และ 3) เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงบทบาทหญิง-ชายและการปรับตัวของผู้หญิงที่เสริมสร้างการจัดการทรัพยากรที่ยั่งยืน โดยทำการศึกษตามยุคสมัยที่สัมพันธ์กับวิถีการผลิตและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในหมู่บ้านดอกแดง

วิถีการผลิตหมู่บ้านดอกแดงช่วงแรก เป็นการผลิตการเกษตรแบบพึ่งตนเองและผลิตเพื่อการบริโภคในชุมชน ควบคู่กับการจัดการทรัพยากรที่อยู่ฐานบนความเชื่อและประสบการณ์ที่สั่งสมเป็น "ภูมิปัญญาท้องถิ่น" ซึ่งสัมพันธ์กับกฎระเบียบที่ปฏิบัติจริงในการใช้ประโยชน์ รักษาสมดุลธรรมชาติและการเคารพต่อ "สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คุ้มครอง" สถิติอยู่ในธรรมชาติทั้งหมด นอกจากนี้ ทั้งผู้ชายและผู้หญิงกระเหรี่ยงมีบทบาทในการจัดการทรัพยากรทั้งในปริมนทลภายในบ้านและสาธารณะในระดับชุมชนอย่างเท่าเทียมกัน ขณะที่ผู้หญิงให้ความสนใจต่อการเพาะปลูกในพื้นที่ไร่ผู้ชายให้ความสนใจต่อการบุกเบิกพื้นที่นาขั้นบันได กล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ พื้นที่ไร่เป็นของผู้หญิง และพื้นที่นาเป็นของผู้ชาย

รัฐไทยได้เริ่มต้นควบคุมทรัพยากร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ป่า ทำให้การจัดการทรัพยากรของกระทรวงต้องถูกปรับเปลี่ยนไปตามกฎหมายและนโยบายที่มีลักษณะรวมศูนย์อำนาจการบริหาร โดยรัฐได้ประกาศพื้นที่ป่าหวงห้าม และยังส่งเจ้าหน้าที่รัฐออกไปควบคุมพื้นที่ป่าและส่งเสริมการปลูกพืชพาณิชย์ให้คนในพื้นที่สูง ทำให้ชาวบ้านจำเป็นต้องหันมาทำการปลูกพืชเศรษฐกิจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากนโยบายการควบคุมพื้นที่ดินของรัฐและแรงกดดันทางประชากรกับพื้นที่ทำกินที่จำกัด

ชาวบ้านหันเข้าไปสู่การปลูกพืชพาณิชย์ที่ต้องพึ่งเงินและปัจจัยการผลิตจากภายนอกนั้น จะต้องเป็นชาวบ้านที่มีต้นทุนในการผลิตและสามารถเข้าถึงปัจจัยในการผลิตได้ จึงก่อให้เกิดการความแตกต่างทางชนชั้นขึ้นในชุมชนและยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบทบาทหญิงชายในการผลิตและการจัดการทรัพยากรด้วย ยิ่งผู้ชายกระทรวงเข้าสู่การผลิตเชิงพาณิชย์มากเท่าใด บทบาทหลักของผู้หญิงกระทรวงในการผลิตก็ยิ่งลดน้อยลงไปเท่านั้น สถานะของผู้หญิงด้อยลงและทำงานหนักมากยิ่งขึ้นทั้งในพื้นที่ไร่และพื้นที่นา ในครัวเรือนไร่รวยและปานกลาง ผู้ชายสามารถเข้าถึงและควบคุมทรัพยากร ทั้งในระดับครัวเรือนและชุมชนมากกว่าผู้หญิง ส่วนผู้หญิงและผู้ชายในครัวเรือนยากจนและไร่ที่ทำกินในชุมชนกลายเป็นแรงงานรับจ้างทั้งในและนอกชุมชนด้วย เมื่อพวกเขาว่างจากงานเพาะปลูกเพื่อการบริโภคของตนเอง

การที่ชาวบ้านบางคนหันไปนับถือศาสนาคริสต์และพุทธ ซึ่งการเกิดขึ้นของความเชื่อใหม่เป็นการผสมผสานของมนุษย์ ที่ใช้กลไกทางศาสนาเพื่อการปรับตัวและเป็นสร้างความหมายใหม่ในบริบทที่กำลังเปลี่ยนแปลง เพื่อตอบสนองความต้องการที่เปลี่ยนไปของยุค นอกจากนี้ชาวบ้านได้เริ่มให้มีการศึกษาแบบสมัยใหม่แก่เยาวชนและมีการสร้างโรงเรียนประถมศึกษาขึ้นในชุมชนในเวลาต่อมา ศาสนาและการศึกษาสมัยใหม่ได้ส่งผลกระทบต่อบทบาทหญิงชายด้วยเช่นกัน

ท่ามกลางสถานการณ์สังคมที่เปลี่ยนแปลงในหมู่บ้านดอกแดง ปฏิกริยาท้องถิ่นที่ต่อต้านการปิดล้อมป่าของรัฐ ที่มีนโยบายที่จะประกาศอุทยานแห่งชาติแม่โถทับพื้นที่ทำกินของชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง ตามนโยบายดังกล่าวและนโยบายที่ผ่านมา ซึ่งเป็นส่วนผลักดันชาวบ้านให้จัดตั้ง “กลุ่มชาวบ้านอนุรักษ์ทรัพยากรและธรรมชาติ” ขึ้นมา ทั้งนี้ก็เพื่อทบทวนองค์ความรู้และภูมิปัญญาของตนเองและแสดงให้เห็นสาธารณชนรับรู้ถึงอุดมคติของการเป็นนักอนุรักษ์ที่แท้จริงของกระทรวง พร้อมทั้งมีการปรับด้านแนวคิดและวิถีการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

สำหรับผู้หญิง ถึงแม้จะไม่มีบทบาทหลักในการเพาะปลูกพืชพาณิชย์และประกอบกับบทบาทที่ลดลงในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้พวกเขาต้องปรับตัวและค้นหาแนวทางการต่อสู้เพื่อความอยู่รอด โดยการรวมกลุ่มกัน มีการจัดการศึกษาร่วมกันและมีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์และร้านค้าสหกรณ์ขึ้น เพื่อช่วยเหลือกันและกันในยามเดือดร้อนเรื่องเงิน นอกจากนี้ผู้หญิงได้เริ่มเข้าร่วมกับผู้ชาย เพื่อเรียกร้องสิทธิในที่ดินทำกินในบริเวณทลสาธารณะนอกชุมชนและยังเข้าร่วมเป็นกรรมการของหมู่บ้านด้วย เพื่อที่จะรักษาธรรมชาติให้ยั่งยืนต่อไป